

Πιλοτικό Πρόγραμμα Ενισχυτικής Διδασκαλίας

Την 3ετία 1998-2000 το σχολείο μας συμμετείχε σε πιλοτικό πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας που εκπόνησε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. (Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσ/νικης Κέντρο Καινοτομικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων ? πιλοτικά προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας ΕΠΕΑΕΚ).

Η ιδέα

Η κεντρική ιδέα του προγράμματος ήταν η βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών καθώς και της συνολικής σχέσης τους με το σχολείο και την εκπαίδευση μέσα από διαδικασίες ανάπτυξης του πολιτιστικού επιπέδου. Γι αυτό το λόγο απευθυνόταν σε όλους τους μαθητές και όχι μόνο σε κείνους που υστερούσαν στα μαθήματα

Οι συμμετέχοντες

Οι δράσεις, στις οποίες συμμετείχαν σχεδόν όλοι οι καθηγητές του σχολείου μας, μη εξαιρουμένης της τότε δ/ντριας κ. Όρσας Καλμούκου, και μαθητές από όλα τα τμήματα με εθελοντική δέσμευση, γίνονταν Σαββατοκύριακα, κατά βάση στο χώρο του σχολείου, που θα μπορούσε να πει κανείς ότι μετατρέπονταν τις ημέρες αυτές σε μια πολιτιστική λέσχη.

Το πρόγραμμα και οι στόχοι του

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με μια διημερίδα-σεμινάριο που οργάνωσε το Αριστοτέλειο στην Αθήνα, με εισηγητές καθηγητές του, οι οποίοι με τις εισηγήσεις τους ενημέρωσαν τα εμπλεκόμενα σχολεία για το πρόγραμμα και για τους στόχους του. Στη συνέχεια μέσα από ομάδες εργασίας στις οποίες συμμετείχαμε οι εκπαιδευόμενοι καθηγητές των σχολείων μας προετοίμασαν κατά κάποιον τρόπο για την εκπόνηση του όλου προγράμματος.

Το σχέδιο προέβλεπε τον πρώτο χρόνο (1998) τη δημιουργία ομάδων μαθητών οι οποίοι με τη βοήθεια του καθηγητή θα πραγματοποιούσαν ένα πρόγραμμα της αρεσκείας τους ως το τέλος της σχολικής χρονιάς. Μετά την αξιολόγηση αυτού του έργου, τον επόμενο χρόνο (1999) οι ομάδες εκπαιδευτικών-μαθητών θα επέλεγαν ένα θέμα-ομπρέλα, το οποίο θα απασχολούσε κάθε ομάδα από τη σκοπιά του επιστημονικού κλάδου του επιβλέποντος καθηγητή. Μέσα από τις εκπονούμενες επί μέρους εργασίες, θα διαμορφωνόταν μια συνολική θεώρηση του θέματος και θα φαινόταν η αλληλεξάρτηση των διαφόρων επιστημών και η διείσδυση της μιας στα εδάφη της άλλης.

Ένας άλλος σημαντικός στόχος του προγράμματος ήταν η αλλαγή επί τα βελτίω του σχολικού κλίματος καθώς καθηγητές και μαθητές αλλά και μαθητές μεταξύ τους, θα έρχονταν μέσω του προγράμματος σε επικοινωνία σε ένα πιο ελεύθερο και δημιουργικό πλαίσιο και θα είχαν την ευκαιρία για μια πιο ουσιαστική γνωριμία μέσα από τη συνεργασία τους.

Η υλοποίηση

Στο πλαίσιο του προγράμματος εκπονήθηκαν πολλές και σημαντικές εργασίες. Αναφέρουμε

αυτές που υπάρχουν στο αρχείο του σχολείου, καθώς από αυτή την περίοδο μας χωρίζουν ήδη 15 συναπτά έτη. Πιθανόν να υπήρχαν κι άλλες που μας διαφεύγουν.

1998

1. «Ένας ξεχωριστός περίπατος»: εικονογραφημένο παραμύθι που δημιούργησαν με τη φαντασία τους οι μαθητές της ομάδας συλλογικά και το οποίο προβάλλει την ομορφιά της φύσης και τα όσα αυτή μας προσφέρει.

2. «Στο δρόμο για τη γνώση έγινε τρακάρισμα!» Περιοδικό που έγραψαν, σκιτσάρισαν, πληκτρολόγησαν και σελιδοποίησαν οι μαθητές του τότε Α1 τμήματος του σχολείου μας, σύνολο 23 παιδιά. Ανάμεσα στ' άλλα θέματα, φωτογραφικό ρεπορτάζ για «το Κερατσίνι που χάνεται?», συνέντευξη από τον Μάνο Κοντολέοντα, συνεντεύξεις από συμμαθητές μετανάστες, σφυγμομέτρηση σχετικά με τον ελεύθερο χρόνο των μαθητών κι άρθρο για τους Καλάς, τους απογόνους του Μεγαλέξανδρου. Αθλητικά, κουίζ, βιβλιοπαρουσιάσεις, μέχρι και ζώδια (σατιρικά)!

3. «Πώς αντιλαμβάνονται τα παιδιά τη λογοτεχνία»: Περιλαμβάνονται εργασίες των μαθητών σχετικές με βιβλία που διάβασαν στα πλαίσια του προγράμματος, βιογραφίες συγγραφέων καθώς και τα αποτελέσματα έρευνας που έκανε η ομάδα σχετικά με τη φιλιαναγνωσία των μαθητών του σχολείου μας και όχι μόνο.

4. Στον τομέα των φυσικών επιστημών εκπονήθηκε μια εργασία με θέμα: **«Το νερό πάνω στη γη»**.

5. «Θάλασσα: Λόγος και εικόνα» Συνδυασμός ποίησης και ζωγραφικής των μαθητών, σε μια καλλιτεχνική έκδοση.

6. « Ο μάγος του Οζ»: Θεατρική παράσταση που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα. Οι μαθητές που συμμετείχαν στη θεατρική ομάδα, εκτός από την παράσταση που παρουσίασαν στο τέλος της σχολικής χρονιάς, είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν το Θεατρικό Μουσείο της Αθήνας, να παρακολουθήσουν άλλες θεατρικές παραστάσεις, να μιλήσουν με ηθοποιούς και άλλους παράγοντες του θεάτρου.

1999

Τη δεύτερη χρονιά του προγράμματος, διαλέξαμε ως θέμα τη Μεσόγειο, προσεγγίζοντάς το από διαφορετικές σκοπιές. Έτσι, στο τέλος ολοκληρώθηκαν οι εξής εργασίες:

1. Στα βήματα του Οδυσσέα : Ένα ταξίδι στη ιστορία και τον πολιτισμό των Λαών της Μεσογείου.

Διαθεματική εργασία με τρεις ειδικότητες: του φιλολόγου, του μουσικού και των καλλιτεχνικών. Η εργασία των μαθητών αποτυπώθηκε σε 19 φυλλάδια.

α) « Οι χώρες γύρω από τη Μεσόγειο » Οι μαθητές δούλεψαν ατομικά και συλλογικά τη συνέχεια. Η εργασία τους αφορούσε στην ιστορία, τη γλώσσα, τις συνήθειες και τις ασχολίες καθώς και τον πολιτισμό κάθε ενός Μεσογειακού κράτους, ενώ δύο εργασίες αφορούσαν ειδικότερα τη μουσική και την αρχιτεκτονική των μεσογειακών λαών με τους τίτλους:

β) « Η μουσική των λαών της Μεσογείου » και

γ) « Πρώτη προσέγγιση στην αρχιτεκτονική », των μεσογειακών χωρών, μέσα από τα πολλά και σημαντικά μνημεία των τελευταίων πέντε χιλιετιών, ομοιότητες, διαφορές, το νόημα των μνημείων, τέλος ενασχόληση της ομάδας με τη λαϊκή αρχιτεκτονική

2. « Θάλασσα και Έλληνες Λογοτέχνες »: Τα παιδιά δημιούργησαν μια Ανθολογία με ποιήματα σημαντικών δημιουργών και του ανώνυμου « δήμου » για τη θάλασσα . *« Ο στόχος μας ήταν αναγνωριστικός και προσορισμός όχι η πληρότητα αλλά το ίδιο « τ?ωραίο ταξίδι », γράφουν στον πρόλογο της έκδοσης, στην οποία αποκρυσταλλώθηκε η δουλειά τους.*

3. «Θετικές επιστήμες και Μεσόγειος»: συμβολή των αρχαίων Ελλήνων, φιλοσόφων, μαθηματικών, αστρονόμων στην ανάπτυξη των θετικών επιστημών.

4. « Το νερό κι ο κόσμος του » : Ομάδα μαθητών με την καθηγήτρια της φυσικής διερεύννησε το θέμα, γιατί *«το νερό δεν είναι μόνο σπάνιο και πολύτιμο, είναι κάτι μοναδικό, με πολλές ιδιορρυθμίες στη φυσική και τη χημική σύνθεση?από την οποία, και με την αλληλεπίραση των ποικιλόμορφων δυναμικών στοιχείων του παγκόσμιου υδροσυστήματος, του οποίου ο ήλιος και ο ωκεανός είναι δυο κινητήριες δυνάμεις, γεννήθηκε η ζωή»* όπ
ως γράφουν στην εισαγωγή τους.

5. «Ο φυσικός κόσμος των νερώ ν της Μεσογείου»: εργασία κατά την οποία μελετήθηκε από ομάδα μαθητών η πανίδα και χλωρίδα της Μεσογείου καθώς και το θέμα της μόλυνσης.

6. « Η συμβολή της Γαλλίας στον πολιτισμό της Ευρώ πης»: Από τον 4^ο αι. μ.Χ. ως τη σημερινή εποχή, με αναφορά στις καλές τέχνες, την επιστήμη, τη λογοτεχνία και τη γλώσσα, εικόνες από μνημεία της Γαλλίας, ποιήματα μεγάλων Γάλλων ποιητών και ένα παράρτημα στην έκδοση με γαλλικά δημοτικά τραγούδια.

1. Ανθρώπινα δικαιώματα και δικαιώματα του παιδιού: Προβληματισμός για το θέμα με αφορμή σχετικά κείμενα από το βιβλίο της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας της Β' Γυμνασίου, περιγραφή της κατάστασης και προτάσεις από τους μαθητές για βελτίωσή της.

Αξιολόγηση αποτελεσμάτων: Με το τέλος της κάθε σχολικής χρονιάς που διενεργείτο το πρόγραμμα, οι καθηγητές όφειλαν να κάνουν αξιολόγηση μετρώντας τις αλλαγές που είχαν προκύψει για κάθε μαθητή χωριστά, σύμφωνα με κριτήρια που είχε δώσει το πανεπιστήμιο. Συμπληρωνόταν σε κατάσταση τόσο η συναισθηματική-κοινωνική επίδραση του προγράμματος στο κάθε παιδί, όσο και η απόδοσή στα μαθήματα.

Η ενισχυτική συνεχίζεται στην Κατασκήνωση: Εκτός από τα παραπάνω στο πλαίσιο του προγράμματος λειτούργησε, για δυο χρονιές καλοκαιρινή κατασκήνωση. Τον πρώτο χρόνο στο Βερτίσκο του νομού Θεσσαλονίκης και τον δεύτερο χρόνο στο Γομάτι Χαλκιδικής. Συμμετείχαν αρκετοί μαθητές από το πρόγραμμα και κάποιοι καθηγητές. Τα μαθήματα συνεχίζονταν και το καλοκαίρι στην κατασκήνωση, συγκεκριμένες ώρες της ημέρας, με τρόπο που αξιοποιούσε τη φύση, και με ποικίλες δράσεις.

Βιβλιοθήκη και βιβλιοθηκονόμος: Επίσης, το σχολείο μας απέκτησε βιβλιοθήκη αρκετών εκατοντάδων τίτλων, οι οποίοι προσφέρθηκαν από το πρόγραμμα με σκοπό την ενίσχυση της φιλαναγνωσίας των μαθητών και προστέθηκαν στα λίγα βιβλία που ως τότε είχαμε σαν σχολείο. Προηγήθηκε σεμινάριο που παρακολούθησαν οι εκπαιδευτικοί του προγράμματος, στο οποίο παρουσιάστηκαν τα βιβλία καθώς και διάφοροι τρόποι αξιοποίησής τους κατά την

εκπαιδευτική πράξη. Το σεμινάριο έγινε από την κ. Έλγκα Καββαδία. Τέλος, πράγμα εξαιρετικό(!), για τα τρία χρόνια που διήρκεσε το πρόγραμμα, υπήρχε βιβλιοθηκονόμος με ωράριο 8-2, η οποία όχι μόνο οργάνωσε τη βιβλιοθήκη, κατέγραψε σε υπολογιστή -κι αυτός δώρο του προγράμματος- τα βιβλία και τα ταξινόμησε, αλλά σε όλη τη διάρκεια της σχολικής ημέρας η βιβλιοθήκη ήταν ανοικτή, γεμάτη μαθητές που τους ενημέρωνε και τους καθοδηγούσε να διαλέξουν βιβλίο.

Οι καθηγητές που πήραν μέρος: Πριν κλείσουμε αυτή τη σύντομη παρουσίαση θα θέλαμε να αναφέρουμε τα ονόματα των συναδέλφων καθηγητών που συμμετείχαν τότε, οι περισσότεροι από τους οποίους εξακολουθούν να ανήκουν στο διδακτικό προσωπικό του γυμνασίου μας ως σήμερα.

Όρσα Καλμούκου, διευθύντρια, Ζωή Τσαντζαρίδου, Μαρία Καββαδία, Φωτεινή Τσέτσικα, φιλόλογοι, Ιορδάνης Μαυρουδής, Γιώργος Ντούτσιαν μαθηματικοί, Δέσποινα Βολικάκη, Ηλίας Δαμιανάκης φυσικοί, Ιάκωβος Κονιτόπουλος μουσικός, Χρυσαιγή Καρότση Καλλιτεχνικών, Κυριακή Λιαδή, Γαλλικών, Νέζη Μαρία, κοινωνικής και πολιτικής αγωγής, Θεόδωρος Τζανής πληροφορικής.

Σαν επίλογος

Ήταν πραγματικά τρία γεμάτα σχολικά χρόνια που βελτίωσαν το κλίμα του σχολείου δίνοντας ποικίλες εμπειρίες στους καθηγητές και φέρνοντάς τους πιο κοντά στους μαθητές τους. Οι μαθητές, πάλι, διέθεσαν το χρόνο των Σαββατοκύριακών τους, πράγμα όχι συνηθισμένο για παιδιά 13-15χρόνων, ασχολήθηκαν με πραγματικό ενδιαφέρον στις διάφορες δράσεις και σίγουρα κέρδισαν από την όλη δραστηριότητα γνώσεις και απόκτησαν ικανότητες που δεν προσφέρονται ίσως μέσα από τη συνηθισμένη διαδικασία του καθημερινού μαθήματος. Δεν γνωρίζουμε την τύχη των αποτελεσμάτων του προγράμματος, πάντως τα τρία χρόνια που διήρκεσε τα χαρήκαμε!

